

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Definitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog restrisico's overblijven, met de kans dat deze risico's zich voordoen. De verhouding wordt uitgedrukt in een ratio.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Beleid voor weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het beleid ten aanzien van risico's en weerstandsvermogen hebben wij vastgelegd in de Nota Reserves, Voorzieningen, Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017.

Wij streven na om geen onnodige risico's te lopen, en zoveel mogelijk risico's af te dekken door verzekeringen, mits financieel verantwoord. Risico's die niet worden afgedekt door een verzekering of een voorziening moeten kunnen worden opgevangen door de beschikbare weerstandscapaciteit.

De definitie van een risico luidt als volgt: *De kans op het optreden van een gebeurtenis, die zowel positieve als negatieve gevolgen voor de gemeente kan hebben, waarvan de omvang nog onbekend is, maar van materiële betekenis kan zijn (groter dan N 250).*

Eenvoudiger gezegd bestaat een risico dus uit kans * impact. In lijn met de genoemde beleidsnota hanteren we voor wat betreft de kans van voordoen hanteren we drie varianten: lage kans (25%), gemiddelde kans (50%) en hoge kans (75%). Voor wat betreft de impact, zijn er drie varianten mogelijk:

1. Als de impact redelijk goed in te schatten is: als vaste waarde;
2. Als de impact moeilijker in te schatten is: met een bandbreedte, waarin we een onder- en bovengrens geven en we rekenen met het gemiddelde;
3. Als de impact (nog) niet in te schatten is: als pm.

Bij risico's met een incidenteel karakter hanteren we een factor van 1, omdat het risico zich in één keer voor zal kunnen doen. Voor risico's met een structureel karakter wordt een factor van 5 gehanteerd, gebaseerd op het lopende begrotingsjaar en de vier begrotingsjaren erna. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit vijf maal zo groot moet zijn dan het totaalbedrag van het structurele risico.

De kwaliteit van het weerstandsvermogen wordt bij iedere document van de P&C cyclus gemeten. Dat wil zeggen dat we het weerstandsvermogen actualiseren en ook de risico's opnieuw beoordelen. Zo kan het zijn dat er telkens nieuwe risico's worden geïdentificeerd en dat eerder geconstateerde risico's verdwijnen.

Berekening Benodigde Weerstandscapaciteit (= risico's)

In het Overzicht Risico's in deze paragraaf, geven we een overzicht van de risico's die op dit moment nog bestaan en geven we aan wat die risico's voor 2019 en latere jaren betekenen.

De risico's die gekwantificeerd zijn, hebben wij in het onderstaande overzicht opgenomen.

Nr.	Structurele risico's	I/S*	Kans van voordoen	Risicobedrag				
				2018	2019	2020	2021	2022
4	Verleende garanties voor instellingen	S	5% **	658	614	614	614	614
10	Uitspraak Centrale Raad van Beroep Huishoudelijke Ondersteuning (Wmo)	S	25%	225	225	225	225	225
13	Bijstand statushouders	S	25%	325	0	0	0	0
15	Commerciële contracten	S	50%	113	113	113	113	113
	Totaal			1.208	952	952	952	952
	Totaal * 5			6.040	4.758	4.758	4.758	4.758

Incidenteel (1 jaar) of structureel (* 5 jaar)

** Lager percentage dan standaard, vanwege lager risico

***Stand VJN2018

In de laatste regel van de tabel is de benodigde weerstandscapaciteit weergegeven.

Beschikbare weerstandscapaciteit

	2018*	2019	2020	2021	2022
Begrotingssaldo	727	518	1.675	1869	101
Post onvoorzien	33	33	33	33	33
Algemene Reserve minimumniveau	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Algemene reserve vrij besteedbaar	20.943	17.239	17.239	17.239	17.239
Bestemmingsreserves	37.549	40.269	31.007	28.840	29.175
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	69.252	68.059	59.953	57.981	56.547

* stand Voorjaarsnota 2018

Reserves: stand per 1-1

Weerstandratio

	2018	2019	2020	2021	2022
Benodigde weerstandscapaciteit	6.605	4.758	4.758	4.758	4.758
Beschikbare weerstandscapaciteit	69.252	68.059	59.953	57.981	56.547
Weerstandratio	10,5	14,3	12,6	12,2	11,9

Conclusie

De weerstandratio komt meerjarig uit boven het minimum van 1,0, wat betekent dat de risico's met ons weerstandsvermogen opgevangen kunnen worden.

Financiële kengetallen volgens BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat we door middel van financiële kengetallen inzicht geven in onze financiële positie. Gemeenten zijn vrij om hier duiding aan te geven. Niettemin heeft de provincie Zuid-Holland en het ministerie van Binnenlandse Zaken afspraken gemaakt over zogeheten 'signaleringswaarden' voor de zes financiële kengetallen. Deze signaleringswaarden betreffen geen normering maar dienen als hulpmiddel om de afzonderlijke uitkomsten beter in perspectief te plaatsen. Voor elk kengetal worden er drie categorieën onderscheiden: 'minst risicovol'/'gezond' (in groen); 'neutraal' (in geel) en 'meest risicovol' (in oranje).

De volgende signaleringswaarden zijn afgesproken:

	Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
		minst risicovol	neutraal	meest risicovol
1a	netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2	solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3	grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4	structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5	belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten van de kengetallen

Hieronder staan de uitkomsten van de financiële kengetallen weergegeven voor de periode tot en met 2022 in relatie tot de hierboven weergegeven signaleringswaarden. We zien hierbij de volgende ontwikkelingen:

- de (gecorrigeerde) netto schuldquote gaat vanaf 2021 van categorie 'minst risicovol' naar 'neutraal';
- de solvabiliteit laat een dalend verloop zien, maar blijft 'neutraal';
- de grondexploitatie bevindt zich de komende jaren in de categorie 'minst risicovol';
- de structurele exploitatieruimte bevindt zich in de categorie 'minst risicovol';
- de belastingcapaciteit bevindt zich in de categorie 'minst risicovol'

Hieronder geven we per kengetal een toelichting.

	Financiële kengetallen	Jaarrekening 2017	Prognose 2018*	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1a	netto schuldquote	26%	53%	75%	83%	92%	99%
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	25%	53%	74%	83%	91%	99%
2	solvabiliteitsratio	46%	34%	25%	23%	23%	22%
3	grondexploitatie	2%	5%	7%	2%	0%	1%
4	structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%	1%	1%	0%
5	belastingcapaciteit	85%	84%	85%	pm**	pm**	pm**

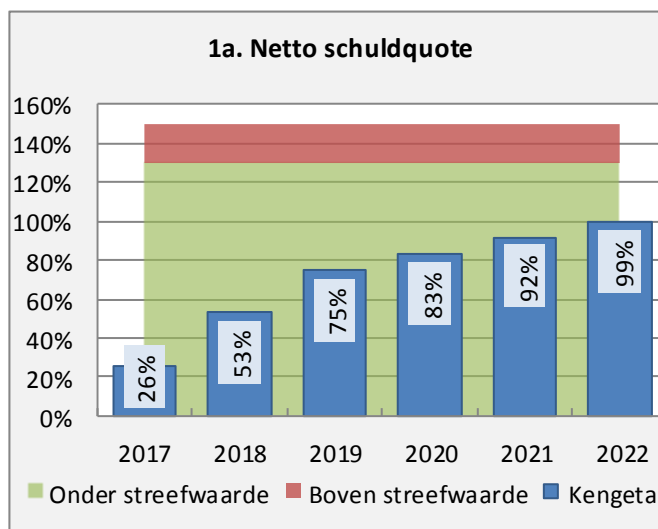
* prognose 2018: actualisatie ten opzichte van Begroting 2018

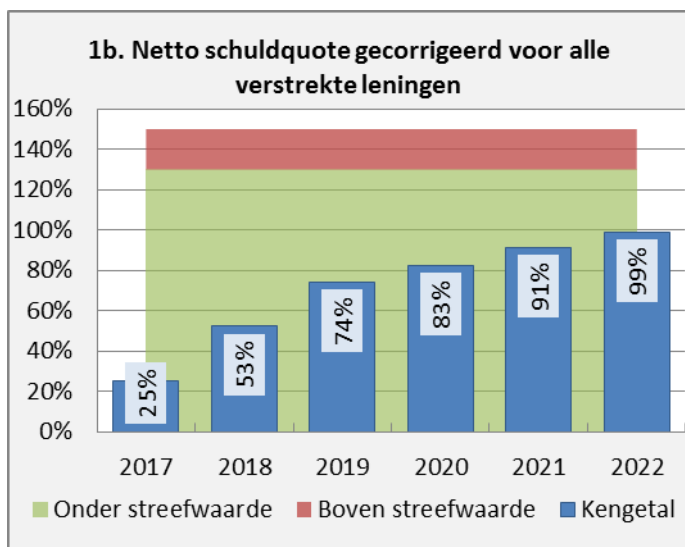
** tarieven en landelijke vergelijkingsinformatie is nog niet bekend

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles, maar de kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Als de combinatie een verontrustend beeld geeft kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn om de situatie te verbeteren.

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Het wordt berekend door de totale schulden te delen door de totale baten. Hoe hoger deze ratio komt, hoe meer jaarlijks exploitatiebudget er 'vast' komt te zitten in de rente van deze schulden.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is hier een variant op, waarbij leningen aan derden in mindering zijn gebracht op de schulden. Deze ratio geeft een beter beeld van de werkelijke 'eigen' schuld, omdat 'doorgeleend' geld niet wordt meegerekend.

Op basis van de ontwikkeling van beide kengetallen vanaf 2017, zien we een stijgende lijn naar bijna 100% in 2022, vooral vanwege de financieringsbehoefte die ontstaat als gevolg van de geplande majeure investeringen in bijvoorbeeld de gebiedsvisies Centraal- en Landelijk Capelle, de bouw van het nieuwe

zwembad/sporthalcombinatie De Pelikaan en het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs. Als gevolg van deze toenemende financieringsbehoefte, die over de periode 2019 tot en met 2022 91 miljoen bedraagt, verschuift de netto schuldquote (gecorrigeerd) zich conform de signaleringswaarde opgesteld door de Provincie Zuid-Holland, in de jaren 2021 en 2022 van categorie 'minst risicovol' naar categorie 'neutraal'.

Vergeleken met deze cijfers, groeit onze schuldpositie de komende jaren door majeure projecten sneller dan het landelijk gemiddelde. Tegelijkertijd valt de netto schuldquote eind 2022 nog in de categorie 'neutraal' en valt deze nog niet in categorie 'meest risicovol'.

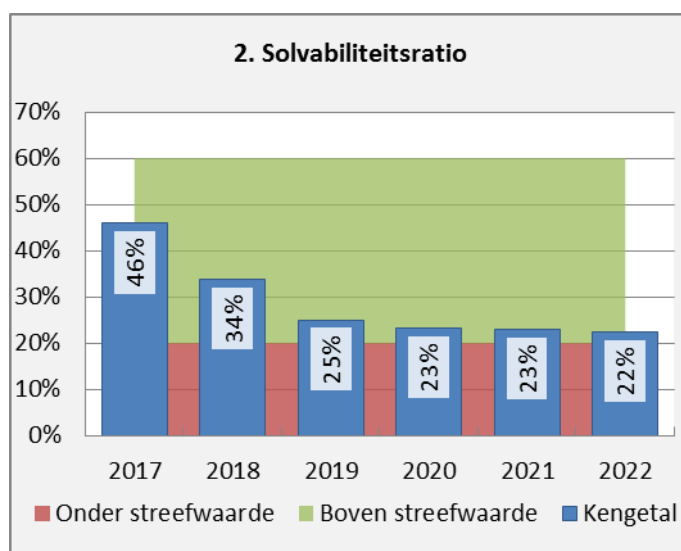
	Netto schuldquote (1a) en netto schuldquote ongecorrigeerd (1b)	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
1a	landelijke gemiddelde	69%	73%	71%	67%	pm
1b	landelijke gemiddelde	61%	65%	63%	60%	99%

Bron: financiegemeente.nl

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit cijfer drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter. In het denkbeeldige geval van faillissement, blijft er bij een hoge solvabiliteit meer vermogen over voor de eigenaren. In onze gemeente valt de solvabiliteit in de midden categorie tussen 'minst risicovol' en 'meest risicovol'.

Door onttrekkingen aan de bestemmingsreserves (daling van het eigen vermogen) en de financieringsbehoefte die ontstaat als gevolg van de geplande majeure investeringen, leidt dit tot een daling van de solvabiliteitsratio. Veroorzaakt door dat we in deze jaren meer baten dan lasten hebben geraamd. Vanaf 2019 vlakt de daling af en stabiliseert de solvabiliteitsratio zich weer.

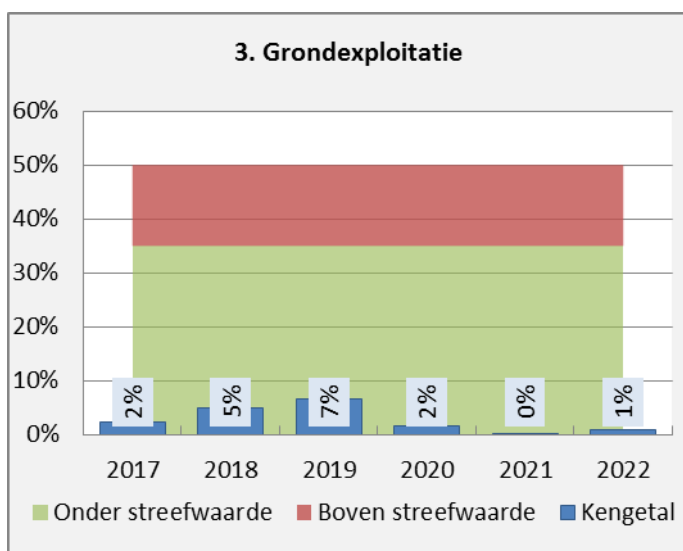
De solvabiliteitsratio vergeleken met de prognose van het landelijke gemiddelde, toon aan dat onze solvabiliteitsratio beneden het landelijke gemiddelde ligt. Echter handhaaft de solvabiliteitsratio zich over de gehele begrotingsperiode zich in categorie 'neutraal'.

	Solvabiliteit	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
2	landelijke gemiddelde	33%	32%	33%	34%	pm

Bron: financiengemeente.nl

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond met worden

terugverdiend bij de verkoop. Hoe lager de ratio, hoe geringer de risico's voor de financiële positie van de gemeente. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. In onze gemeente is de ratio laag en het risico daarmee ook gering. Dit kan veranderen als er meer projecten omgevormd worden tot grondexploitatie of als er de baten en lasten worden geactualiseerd. Conform de signaleringswaarde opgesteld door de Provincie Zuid-Holland valt de waarde van het kengetal grondexploitatie in de categorie 'minst risicovol'.

Vergeleken met het landelijke gemiddelde beschikken wij als gemeente over minder kwetsbare grondexploitatie.

	Grondexploitatie	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
3	landelijke gemiddelde	15%	14%	11%	9%	pm

Bron: financiengemeente.nl

4. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt berekend door de incidentele baten en lasten te corrigeren op het jaarrekeningresultaat. Wanneer structurele lasten in de begroting afgedekt zijn door incidentele

baten, lopen we het risico dat de begroting niet meer sluitend is als deze baten wegvallen. Als deze negatief is, is er geen structureel evenwicht. Dit betekent dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Als deze positief is, is er wel een structureel evenwicht. Op deze indicator scoren wij in alle begrotingsjaren 0% of hoger, wat betekent dat er overall een structureel evenwicht is, zij het beperkt.

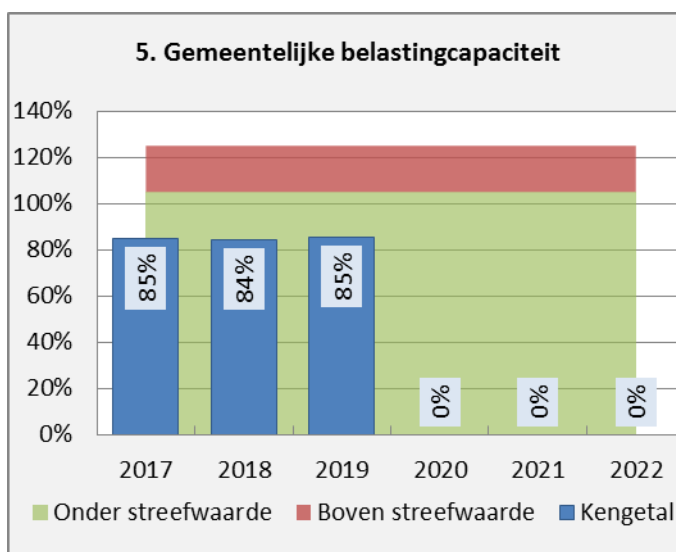
Deze cijfers vergeleken met het landelijke gemiddelde, ontwikkelt onze structurele exploitatieruimte zich nagenoeg gelijk:

	Grondexploitatie	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
3	landelijke gemiddelde	1%	1%	2%	2%	pm

Bron: financiengemeente.nl

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in Capelle zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde en geeft een indicatie (als dit percentage laag ligt) van de mogelijkheden die we hebben om de lokale belastingen te verhogen als dit nodig is. Onze lokale woonlasten in 2018 zijn relatief laag en staan op 85% van het landelijk gemiddelde. Uit de trend van de afgelopen jaren blijkt dat het landelijk gemiddelde relatief meer is gestegen dan onze lokale lasten. Om in aanmerking te komen voor financiële steun vanuit het Rijk (art. 12-status), moeten de lokale belastingen minstens 120% van het landelijk gemiddelde zijn. Conform de signaleringswaarde opgesteld door de Provincie Zuid-Holland valt de waarde van de belastingcapaciteit in alle jaren in de categorie neutraal.

Uit de prognose van de belastingcapaciteit blijkt dat de onze lokale woonlasten lager zullen zijn dan het landelijke gemiddelde.

	Belastingcapaciteit	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
5	landelijke gemiddelde	101%	100%	101%	101%	pm

Bron: financiegemeente.nl

Financiële kengetallen volgens financiële verordening

Behalve de bovenstaande wettelijk verplichte kengetallen, zijn er twee indicatoren die voortvloeien uit onze Financiële Verordening 2017. Deze indicatoren zijn afgeleid van de bovenstaande indicatoren en zijn uitgedrukt in € per inwoner.

	Financiële kengetallen	Jaarrekening 2017	Prognose 2018*	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
6	netto schuldquote per inwoner	€ 735	€ 1.545	€ 2.293	€ 2.597	€ 2.755	€ 2.857
7	Som van uitstaande leningen per inwoner	€ 103	€ 193	€ 192	€ 191	€ 188	€ 187

6. Netto schuld per inwoner

De netto schuld per inwoner is op dezelfde manier berekend als de netto schuldquote, met dit verschil dat het niet is uitgedrukt in verhouding tot het totaal aan baten in de begroting, maar tot het totaal aan inwoners. De netto schuld per inwoner zien we als gevolg van de financieringsbehoefte die ontstaat als gevolg van de geplande majeure investeringen stijgen en volgt daarmee de ratio ontwikkeling van de netto schuldquote. Er is geen landelijke vergelijkingsinformatie voor deze indicator beschikbaar.

7. Som van uitstaande leningen per inwoner

De som van uitstaande leningen per inwoner drukt in een bedrag per inwoner uit hoeveel uitstaande leningen de gemeente heeft bij deelnemingen, overige verbonden partijen, woningbouwcorporaties en andere organisaties. Deze indicator laat een stijgende trend zien. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2017 een grote lening aan Havensteder is afgelost en wij vanaf 2018 deelnemen in Irado N.V. Er is geen landelijke vergelijkingsinformatie voor deze indicator beschikbaar.

Overzicht risico's

A. Algemene risico's

1. Algemene uitkering Gemeentefonds
2. Fiscaliteiten
3. Dividenden
4. Verleende garanties voor instellingen
5. Oplopende rentelasten
6. Niet of onvoldoende geraamde vervangingsinvesteringen

B. Risico's sociaal domein

7. Participatiewet
8. Jeugdhulp
9. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
10. Uitspraak Centrale Raad van Beroep voor Huishoudelijke ondersteuning (Wmo)
11. Invoering abonnementstarief voor voorzieningen (Wmo)
12. Openeinderegelingen in het kader van inkomensondersteunende regelingen

C. Overige risico's

13. Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs
14. Daling en stijging leerlingen onderwijshuisvesting
15. Gratis openbaar vervoer voor AOW'ers - vervalt
16. Commerciële contracten
17. Nieuwbouw voortvloeiende uit Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs
18. Bijstand statushouders - vervalt

A. Algemene risico's

1. Algemene uitkering Gemeentefonds

Omschrijving risico

De algemene uitkering van het Gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron voor onze gemeente. Het risico bestaat hieruit dat de feitelijke inkomsten afwijken ten opzichte van de bedragen waar wij in de begroting rekening mee houden. In de praktijk blijkt vaak dat het Rijk werkt met "dagkoersen", waardoor de wijzigingen in het fonds niet te voorspellen zijn.

Het fonds volgt voor een belangrijk deel de uitgaven van de Rijksoverheid, volgens de systematiek van trap op / trap af: als het Rijk meer uitgeeft, ontvangen gemeenten ook meer en andersom geldt hetzelfde. Ook zijn er verschillende decentralisatie- en integratie-uitkeringen voor specifieke doelstellingen.

Specifieke risico's

Er zijn verschillende onzekerheden met betrekking tot de hoogte van de algemene uitkering:

- A. De moeilijkheid met betrekking tot het juist kunnen inschatten van de algemene uitkering en met name het accres (= groei van het fonds) is één van de grootste risico's. Te vaak is sprake van dagkoersen. Het belemmert het zorgvuldig kunnen voeren van de financiële huishouding.
- B. In het regeerakkoord van Rutte-III staat dat de rijksoverheid de opschalingskorting handhaaft. De opschalingskorting is een jaarlijks oplopende algemene korting van totaal bijna 1 miljard op het gemeentefonds, die in het verleden ingevoerd is vanuit de gedachte dat gemeenten efficiënter zouden werken als ze zouden fuseren. Tegen deze korting is veel protest geweest, onder andere van de VNG. Dit heeft echter niet tot positief resultaat in het regeerakkoord geleid. In onze begroting hebben wij deze korting verwerkt in alle begrotingsjaren, dus tot en met 2022. In de periode 2023 tot en met 2025 daalt het gemeentefonds voor ons nog met N 500 in 2023, N 1.005 in 2024 en N 1.525 vanaf 2025.
- C. In juli 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken een brief naar de Tweede Kamer gestuurd, met ideeën over het verdelen van de middelen van het gemeentefonds. De minister ziet geen aanleiding voor een fundamentele herziening van de huidige werkwijze. Wel start ze een aantal onderzoeken naar specifieke onderdelen van de verdeelsystematiek.
- D. Het kabinet heeft eind maart 2018 aangekondigd de ambitie te hebben om de aardgasproductie in Groningen terug te schroeven zodat deze helemaal 0 is in het jaar 2030. Dit betekent dat het Rijk minder inkomsten aan aardgasbaten ontvangt. Mogelijk heeft dit ook gevolgen voor de uitgaven van het Rijk, als er bezuinigd moet worden om de begroting sluitend te houden. Dit kan dan weer gevolgen hebben voor het accres van het gemeentefonds, omdat deze gekoppeld is aan de uitgaven van het Rijk. In de Meicirculaire 2018 was al te lezen dat het accres iets lager uitvalt, omdat het Rijk in haar voorjaarsnota rekening houdt met minder gasbaten, waardoor ook de lasten meerjarig omlaag moesten.

Bandbreedte financiële gevolgen

Het gemeentefonds is erg onvoorspelbaar en het is niet mogelijk om de mogelijke effecten goed te kwantificeren. De ervaring van de afgelopen jaren is dat er zowel grote voor- als nadelen kunnen ontstaan.

P.M.

Beheersingsmaatregelen

n.v.t.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2012,
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Financiën
Bestuurlijk: Wethouder Van Veen

Communicatie

n.v.t.

Bewaking

De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen van het Gemeentefonds.

Ondernomen en mogelijke acties

De Meicirculaire 2018 verwerken wij in de Begroting 2019 en Najaarsnota 2018. De Septembercirculaire 2018 verwerken wij in de Najaarsnota 2018. De Decembercirculaire 2018 verwerken wij in de Jaarrekening 2018 en bij eventuele meerjarige effecten in de Voorjaarsnota 2019.

2. Fiscaliteiten

Omschrijving risico

Belastingen worden geheven aan de hand van wet- en regelgeving die continu in beweging is. Omdat de gemeente op vele onderdelen opereert dient zij rekening te houden met vele bijzonderheden in de uitvoering van deze wetten en de interpretatie hiervan. Hierbij loopt de gemeente een risico dat er wel eens een afwijking optreedt.

In het jaar 2017 heeft de gemeente in totaal € 22,4 miljoen aan fiscale transacties gehad. Het gaat hier om de btw, btw-compensatiefonds, loonheffing op salarissen en vennootschapsbelasting.

Specifieke risico's

BTW: Er zijn ontwikkelingen van de Belastingdienst op het gebied van het sportbesluit vanaf 2019. Met Prinsjesdag 2018 zijn de nieuwe plannen hierover bekend gemaakt. De verandering in het Sportbesluit houdt in dat de aan de gemeente gelieerde sportinstelling moet voldoen aan de eis een feitelijke winststreven. Indien de instantie hier niet aan kan voldoen zal haar activiteiten niet meer vallen onder het sportbesluit en zal de instelling van vallen onder de vrijstelling van btw. Dit zou betekenen dat de btw op onze investeringen en exploitatiekosten niet meer aftrekbaar is, waardoor de er een stijging van lasten voor sport zal ontstaan. Wij kunnen een beroep doen op een subsidieregeling voor btw kosten vanaf 2019 indien wij de btw niet meer mogen aftrekken.

VPB: Per 1 januari 2016 zijn overheidsinstellingen onderworpen aan de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB). Voor de niet compensabele kosten van de VPB is bij de jaarrekening 2017 40 gereserveerd. Samen met de fiscaal specialisten van PWC hebben we een beslisdocument opgesteld, waaruit blijkt dat de mogelijke fiscale last 40 bedraagt. Naast dit document is er een brief aan de Belastingdienst gestuurd waarin we een aantal standpunten hebben ingenomen bij het opstellen van de berekening van de aangifte. Hierop is inmiddels antwoord gekomen. Zij zijn van mening dat onze reclame inkomsten van 660 vpb plichtig is. Wij zijn het met het antwoord niet eens en we zullen bekijken of we mogelijk bezwaar indienen op een mogelijke aanslag van de belastingdienst. Daarnaast is landelijk nog niet altijd even duidelijk waarover aangifte moet worden gedaan. In de praktijk betekent dit altijd een onzekerheid op onze aangiften.

Bandbreedte financiële gevolgen

P.M

Beheersingsmaatregelen

Wij monitoren de landelijke ontwikkelingen en beoordelen de fiscale transacties van onze gemeente.

Verloop

1^e moment van opname: Begroting 2014,
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijkheden

Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie

Wij rapporteren over ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten of, als dat nodig is, afzonderlijk.

Bewaking

De afdeling financiën heeft specialistische kennis in huis of huurt hiervoor extern in en ziet toe op de juiste toepassing van de fiscale voorschriften.

3. Dividenden

Omschrijving risico

Wij zijn aandeelhouder van onder andere Eneco N.V., Stedin N.V., N.V. Irado en B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (Evides) en ontvangen hier jaarlijks dividend voor. Het risico bestaat hierin dat het dividend lager of hoger is dan waar wij in de begroting rekening mee houden.

Specifieke risico's

Algemeen

In de jaarrekening 2017 hebben wij 2.691 aan dividendbaten vanuit de deelnemingen in Eneco N.V., Stedin N.V. en B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (Evides) verantwoord. De primitieve begroting bedroeg 2.585. Bij de Voorjaarsnota 2017 hebben we de begroting met 106 verhoogd voor Eneco (beslispunt 0.4.5). Bij de Begroting 2019 ramen wij totaal 2.805 aan dividendbaten voor 2019, te weten 890 voor Eneco, 890 voor Stedin, 330 voor Irado en 695 voor Evides.

Eneco en Stedin

De gemeente is samen met 52 andere gemeenten eigenaar van Eneco Holding N.V. Per 31 januari 2017 is de splitsing van het netwerkbedrijf (Stedin N.V.) en het energiebedrijf (Eneco N.V.) gerealiseerd. U heeft als gemeenteraad ingestemd met deze splitsing. De splitsing heeft vooralsnog geen directe financiële effecten op de waardering van het aandeel/ de aandelen en het dividend.

Daarnaast blijven de effecten van de vastgestelde tarieven van de netbeheerders door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) risicovol. Dit geldt ook voor recente (buitenlandse) overnames die Eneco heeft gedaan. Beiden kunnen zowel positieve als negatieve gevolgen hebben voor de hoogte van het verwacht dividend.

Zoals gewoonlijk doen Eneco en Stedin zelf geen voorspellingen ten aanzien van de toekomst over winstverwachtingen en uit te keren dividenden. Om die reden wordt de huidige begroting meerjarig gehandhaafd.

Een meerderheid van ca. 91% van het aandeelhouderskapitaal, heeft na het doorlopen van een zogenaamde consultatiefase, het besluit genomen hun aandelen in Eneco te verkopen. Thans wordt door Eneco, de adviseurs en de aandeelhouders hard gewerkt aan het voorbereiden van de transactie. Belangrijk hierbij is het opstellen van de benodigde transactiedocumentatie. Hierbij kan gedacht worden aan het bedrijfsplan (business plan), een zogenaamde "verkoopbrochure" (equity story) en het doen van boekenonderzoek (vendor due dilligence) en het voeren van oriënterende gesprekken met potentiële bidders.

Voor het dividend van Stedin bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Begroot dividend Eneco en Stedin: 1.780.

Evides

Bij de Voorjaarsnota 2018 hebben we op basis van de dividendprognose het begroot dividend voor Evides meerjarig aangepast. Voor het dividend van Evides bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Begroot dividend Evides: 695 (2019), 670 (2020) en 644 (2021 en verder).

Irado

Sinds 1 januari 2018 zijn we aandeelhouder geworden van Irado. Wij bezitten, net als de gemeenten Schiedam en Vlaardingen, 1/3 deel van de aandelen. Op basis van de historische resultaten hebben wij een dividend begroot van 330. Voor het dividend van Irado bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Begroot dividend Irado: 330.

Bandbreedte financiële gevolgen

De te verwachten dividenden zijn structureel en voor een vast bedrag opgenomen in de begroting 2019. Het dividend van Eneco en Stedin hebben wij elk voor 890 in de begroting verwerkt. Het risico voor het wegvallen van het dividend van Eneco bedraagt dus 890. Het dividend van Stedin hebben wij eveneens begroot op 890. Het dividend van Evides is begroot op 695 en voor Irado op 330. Indien wij overgaan tot verkoop van de aandelen van Eneco, zal dit een mogelijk positief effect hebben op de (toekomstige) rentelasten. Om deze reden beschouwen we dit risico als P.M..

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2016
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Beheersingsmaatregelen

Wij volgen de ontwikkelingen rondom de wetgeving en de bestuursbesluiten van Eneco, Stedin, Irado en Evides nauwlettend. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe is binnen de begroting niet het gehele bedrag aan baten opgenomen zoals dat in voorafgaande rekeningjaren is verantwoord. Om de derving van ons jaarlijkse dividend van Eneco op te vangen, gebruiken wij de verkoopopbrengst van onze aandelen bij de bepaling van onze financieringsbehoefte. Doordat wij minder lenen besparen wij op rentelasten.

Informatie en communicatie

We rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking

De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen.

Ondernomen en mogelijke acties

Niet van toepassing.

4. Verleende garanties voor instellingen

Omschrijving risico

Voor een aantal verenigingen en stichtingen staan wij garant voor leningen die zij zijn aangegaan. Het risico bestaat hierin dat als deze organisaties niet meer aan hun verplichtingen tot terugbetaling kunnen voldoen, de leningverstrekker een beroep kan doen op ons.

Specifieke risico's

Vanwege aanvullende voorschriften van de provincie in het kader van het financieel toezicht, is dit een verplicht onderdeel geworden bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Het betreft garanties voor leningen waarvoor de gemeente 100% garant staat, zonder betrokkenheid van een andere waarborginstelling. Het gaat om leningen aan Verpleeghuis Rijckehove, St. Jsselland ziekenhuis, VV Capelle en het Rijksmonument Dorpsstraat 164, in totaliteit een bedrag van 12.276 (voorlopig bedrag per 31-12-2018).

Bandbreedte financiële gevolgen

De ervaring leert dat sinds 2000 geen enkele garantie is aangesproken. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel is het raadzaam een percentage te hanteren om de risico's van deze garantstellingen te kwantificeren. Wij hebben dit percentage vastgesteld op 5%. Het risico komt dan uit op circa 614 (12.276 x 5%).

Verloop

Eerste moment van opname: begroting 2014.
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Beheersingsmaatregelen

De Verordening Garantstellingen Gemeente Capelle aan den IJssel 2016 .

Verantwoordelijkheden

Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie

We rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking

Bij de toetsing van de jaarstukken van de betrokken instellingen wordt gelet op het risico voor de gemeente.

5. Oplopende rentelasten

Omschrijving risico

Het risico bestaat dat we op termijn onvoldoende rentelasten in onze begroting verwerkt hebben.

Specifieke risico's

Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat er sprake is van een financieringsbehoefte gedurende, maar ook na, de looptijd van onze meerjarenbegroting. Door het hanteren van een oplopend rentepercentage in latere jaren zal er sprake zijn van een oplopende rentelast.

Bandbreedte financiële gevolgen

Alle op dit moment geprognosticeerde rentelasten zijn verwerkt in de begroting tot en met 2022. De gehanteerde rentepercentages zijn:

2018: 0,50%

2019: 1,00%

2020: 2,00%

2021: 3,00%

Vanaf 2022: 4,00%

Wij presenteren hier in het vervolg een doorkijk naar de 4 jaar na de begrotingsperiode voor de geprognosticeerde nog aan te ramen rentelasten. Deze prognose is op basis van een aanname van historische investeringen en de van toepassing zijnde meerjarenbegroting 2022. De nog te verwerken rentelasten in de jaren 2023 tot en met 2026 zijn als volgt:

2023	2024	2025	2026
N 0	N 1.046	N 2.134	N 2.998

Beheersingsmaatregelen

De beste beheersingsmaatregel is om structureel en reëel evenwicht in de begroting te hebben. Hierbij dienen de inkomsten ten minste gelijk te zijn aan de uitgaven en de investeringen maximaal de afschrijvingslast te bedragen. Het resterend risico is dan een stijgend rentepercentage.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2018.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie

In deze risicoparagraaf zullen wij communiceren over de verwachte financiële ontwikkelingen.

Bewaking

Wij monitoren continu de ontwikkeling van de rente.

Ondernomen en mogelijke acties

Wij verwerken in de voorjaarsnota, begroting en najaarsnota de meerjarige ontwikkeling van de rente. In deze begroting hebben we een stelpost opgenomen voor het 1^e jaar na deze begrotingsperiode.

6. Niet of onvoldoende geraamde vervangingsinvesteringen

Omschrijving risico

Het risico bestaat hierin dat we op termijn in onze begroting onvoldoende kapitaallasten verwerkt hebben van bijvoorbeeld (vervangings-)investeringen in gebouwen, openbare ruimte (IBOR) en herstructureringen, maar ook voor de onderwijshuisvesting. Daarnaast is er sprake van het risico op inflatie.

Specifieke risico's

Het risico is dat investeringskosten onderhevig zijn aan inflatie en dat investeringen hoger uitvallen dan begroot. Investeringskosten in activa zoals panden of objecten in de openbare ruimte hebben vaak een doorlooptijd van meerdere jaren. In deze periode kunnen de bouw- of projectkosten toenemen, waardoor de begroting van de investeringskredieten overschreden wordt. Een overschrijding van een investeringskrediet leidt tot een onrechtmatigheid in de jaarrekening van de gemeente.

Eerder hebt u besloten de begroting duurzaam te willen transformeren. De eerste grote stappen daartoe zijn gezet met uw besluit het ten laste van de jaarlijkse exploitatie brengen van de afschrijvingslasten van de investeringen in de openbare ruimte (IBOR), de unilocaties voorgezet onderwijs en de sportparken. Tot en met het jaar 2022 zijn de afschrijvingslasten in de begroting verwerkt. De komende jaren – vanaf 2023 – zullen echter nieuwe structurele afschrijvingslasten ontstaan bij het investeren in nieuwe (school-)gebouwen, in de openbare ruimte (IBOR) en herstructureringsprojecten, die in de begroting verwerkt zullen moeten worden.

Bandbreedte financiële gevolgen

Alle op dit moment in beeld zijnde afschrijvingslasten zijn verwerkt in de (meerjaren)begroting 2019 tot en met 2022. Conform de toezegging bij de Voorjaarsnota 2017 presenteren we hier in het vervolg een doorkijk naar de 4 jaar na de begrotingsperiode voor de geprognosticeerde nog aan te ramen afschrijvingslasten. Deze prognose is op basis van een aanname van historische investeringen, toekomstige investeringen (zoals de 2e fase Comenius college voor een bedrag van 15,5 mln) en de reeds geplande afschrijvingslasten. De gehanteerde gemiddelde afschrijvingstermijn voor de nieuwe investeringen is 25 jaar. De nog te verwerken afschrijvingslasten in de jaren 2023 tot en met 2026 zijn als volgt:

2023	2024	2025	2026
N 0	N 434	N 903	N 1.072

Beheersingsmaatregelen

Uw besluit de begroting duurzaam te willen transformeren, is de meest effectieve beheersingsmaatregel. Bij elk P&C document worden de te verwerken nieuwe afschrijvingslasten meegenomen in de afwegingen.

Verloop

Eerste moment van opname: Jaarrekening 2009.

Geactualiseerd: Jaarrekening 2010 (informatie over ondernomen en mogelijke acties), Begroting 2012 (informatie over genomen actie), Begroting 2014 (aanpassing naar aanleiding van transformatie), elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Directie
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie

In deze risicoparagraaf zullen wij communiceren over de verwachte financiële ontwikkelingen.

Bewaking

Bij elke investering informeren wij u over de gevolgen voor de afschrijvingslasten. Daarnaast beoordelen we bij de jaarrekening de activa op bestaan.

Ondernomen en mogelijke acties

In deze begroting hebben we een stelpost opgenomen voor het 1^e jaar na deze begrotingsperiode.

B. Risico's sociaal domein

7. Participatiewet

Omschrijving risico

Risico's met betrekking tot de ontwikkeling van Rijksbijdrage Participatiewet (PW) Inkomensdeel/BUIG, Participatiebudget en Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw).

Specifieke risico's

- 1) (Inkomensdeel/BUIG) Participatiewet: het aantal bijstandsccliënten in relatie tot (de eventuele aanpassing van) de Rijksbijdrage inkomensdeel en het participatiebudget (Participatiewet + Wsw).
- 2) Gemeentelijke bijdrage Wsw: verhoging gemeentelijke bijdrage Wsw aan Promen als gevolg van afname rijksbijdrage (subsidie per Standaard Eenheid - SE) en daling van het aantal Wsw-ers.

Budget inkomensdeel Participatiewet / Gebundelde Uitkering (BUIG)

Nieuwe verdeelsystematiek inkomensdeel

Tegelijkertijd met de invoering van de participatiewet is er een nieuwe verdeelsystematiek voor het inkomensdeel gekomen. In 2017 en 2018 zagen we al dat de aanpassingen van het verdeelmodel en het tekortschietende macrobudget er toe leidden dat de beschikkingen Voorlopige BUIG 2017 en 2018 van het ministerie van SZW, voor onze gemeente sterk nadelig uitvielen ten opzichte van de toenmalige begroting. Wij hebben voor beide jaren hierop bezwaar aangetekend. Hiervan is de uitkomst nog niet bekend.

Voor 2019 is de Voorlopige Beschikking nog niet ontvangen. Afhankelijk van deze beschikking wordt bepaald of dit mee of tegen valt. Indien het tegenvalt zullen we hier mogelijk wederom bezwaar op aantekenen. Dit hangt af mede van de uitkomsten op de bezwaren in de eerdere jaren (als die op tijd komen) en van landelijke ontwikkelingen op dit terrein.

Arbeidsvoorwaarden Promen

Bij Promen dienen de arbeidsvoorwaarden van het niet-doelgroep personeel in overeenstemming te worden gebracht met geldende cao-voorwaarden en pensioenregeling. Hieraan zijn nu nog onbekende kosten verbonden. In geval eenmalige en/of structurele kosten niet passen binnen de huidige financiële kaders van Promen, kan dit leiden tot een extra kostenpost voor de gemeente.

Evaluatie beschut werk

Vanaf augustus 2018 is de Inspectie SZW gestart met de evaluatie 'beschut werk'. In de Participatiewet is bepaald dat de minister van SZW in 2019 de Kamer informeert over de doeltreffendheid en de effecten van dit instrument in de praktijk. Het doel van deze evaluatie is om inzicht te geven in het uitvoeringsproces beschut werk, de gerealiseerde plekken en in de samenwerking tussen en ervaringen van betrokken actoren. Doel is waar mogelijk verbeteringen aan te brengen. De staatssecretaris heeft eerder aangegeven een uitname uit het Gemeentefonds niet uit te sluiten indien blijkt dat er geen behoefte is aan beschut werk.

Bandbreedte financiële gevolgen

P.M.

Beheersingsmaatregelen

De te nemen maatregelen zijn mede afhankelijk van de beschikbare budgetten, met name van het (lager wordende) participatiebudget en de uitkomst van de bezwaren op de BUIG en/of mogelijke compensatie voor de tekorten in 2016 en 2017 door het Rijk. De realisatie op het participatiebudget wordt continu gemonitord om optimaal gebruik te maken van het budget.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2011;
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Samenleving
Bestuurlijk: Wethouder Westerdijk

Communicatie

In de risicoparagraaf zal aandacht gegeven worden aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande budgetten en bestedingen.

Bewaking

De afdeling Samenleving volgt in samenwerking met de GR IJsselgemeenten het cliëntenbestand van het aantal bijstandshuishoudens nauwlettend. De wijzigingen ten opzichte van de begroting en de feitelijke ontwikkeling van het klantenbestand worden continu gemonitord.

Ondernomen en mogelijke acties

n.v.t.

8. Jeugdhulp

Omschrijving risico

Het risico is dat we voor de inkoop ten behoeve van de Capelse jeugdigen niet uitkomen met onze geraamde budgetten.

Specifieke risico's

Het risico ontstaat door een aantal aspecten. Dit kan resulteren in zowel een positief als negatief risico voor onze gemeentelijke begroting. Deze aspecten zijn:

1. Ten aanzien van onze meerjarige inleg in de GR Jeugdhulp gaan wij ervan uit dat onze bijdrage 5,7% is van het totaal aan bijdragen van de deelnemende gemeenten. De komende jaren moet duidelijk worden of dit een reëel percentage is.
2. Het budget voor jeugd-PGB's (Jeugd-Persoonsgebonden budgetten) neemt sedert 2015 jaarlijks toe. Dit komt door een stijging van het aantal kinderen dat intensieve zorg behoeft, vooral door het voor jonge kinderen moeilijk toegankelijk zijn van de Wet langdurige zorg (Wlz). Daar komt bij dat door de gekozen systematiek van inkoop van specialistische jeugdhulp in de regio per 2018 het aantal aanbieders van specialistische jeugdhulp sterk is afgenomen. Het risico bestaat dat dit resulteert in een grotere vraag naar PGB's voor de inkoop van jeugdhulp bij niet gecontracteerde aanbieders.
3. Het CJG ziet zich geconfronteerd met een sterke toename van de vraag naar lokale jeugdhulp via zorg in natura. Naast het al voornoemde moeilijk toegankelijk zijn van de Wlz voor jonge kinderen, ziet het CJG een op zichzelf positieve ontwikkeling van een verschuiving van zwaardere (specialistische) jeugdhulp naar lichtere (lokale) jeugdhulp. Dit is één van de doelen van de transformatie, maar deze leidt voor het CJG tot hogere kosten.
4. Ingaande 2018 wordt ten aanzien van specialistische jeugdhulp gewerkt met resultaatgerichte bekostiging. Dit moet bijdragen aan de transformatie van jeugdhulp. Op basis van de cijfers over het 2e kwartaal van 2018 wordt door de GR Jeugdhulp een overschrijding van de begroting 2018 voorzien van tussen de € 10 en € 15 miljoen. Op grond van de vlaktakssystematiek komt ongeveer 6% hiervan voor rekening van onze gemeente, ofwel een bedrag tussen de € 600.000,- en € 900.000,-. Via dezelfde vlaktaks betaalt elke gemeente uiteindelijk (over een periode van drie jaar bezien) wel sec de eigen kosten. Een wezenlijke oorzaak voor de nu geschetste kostenstijging is dat de jeugdhulpaanbieders de jeugdigen die eind 2017 op een wachtlijst stonden in het 1^e

kwartaal in zorg hebben genomen. Dit leidde tot zo'n 900 jeugdigen meer die specialistische jeugdhulp ontvangen. Een andere oorzaak is een geconstateerde overschrijding op het begrote bedrag voor het landelijk transitiearrangement, ofwel de hoogspecialistische jeugdhulp. Deze kostenstijging kan ook zorgen voor hogere uitgaven in 2019 e.v..

- Partijen als huisartsen, gecertificeerde instellingen en jeugdreclassering hebben een eigenstandig verwijfsrecht naar specialistische jeugdhulp. Daar kan door ons niet rechtstreeks worden gestuurd. Dit betreft veelal dure vormen van jeugdhulp als gesloten plaatsingen of andersoortige uithuisplaatsingen.
- Ingaande het schooljaar 2018-2019 participeert onze gemeente in de inzet van onderwijszorgarrangementen op Rotterdamse scholen (met name speciaal onderwijs) ten behoeve van Capelse leerlingen. Dit is een ook landelijk nieuwe werkvorm en hiermee is dus nog geen ervaring opgedaan. Leerlingen op het (voortgezet) speciaal onderwijs doen bovengemiddeld vaak een beroep op jeugdhulp. Naar verwachting neemt de vraag toe door de beschikbaarheid van onderwijszorgarrangementen, maar de mate waarin is niet bekend.

Bandbreedte financiële gevolgen

P.M.

Beheersingsmaatregelen

- Een adequate controlesystematiek ten aanzien van declaraties en facturen.
- Komen tot afspraken met Capelse huisartsen over het verwijzen van jeugdigen naar de Stichting CJG Capelle aan den IJssel in plaats van rechtstreeks naar specialistische jeugdhulpaanbieders. Tevens komen tot afspraken met gecertificeerde instellingen en jeugdreclassering over samenwerking bij de zorg rondom jeugdigen.
- Uitvoeren van te maken afspraken in het kader van de regionale transformatieagenda jeugdhulp.
- Structureel overleg met de Stichting CJG Capelle aan den IJssel over de benodigde middelen.

Verloop

1^e moment van opname: Najaarsnota 2015.
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving
Bestuurlijk: Wethouder Hartnagel

Communicatie

P&C-documenten van de GR Jeugdhulp Rijnmond en de Stichting CJG Capelle aan den IJssel.

Bewaking

Kwartaalrapportages van de GR Jeugdhulp Rijnmond en de Stichting CJG Capelle aan den IJssel.

9. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Omschrijving risico

Sinds 2015 zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo-2015. Er spelen verschillende ontwikkelingen, waardoor het lastig is een nauwkeurige bestedingsplanning op te stellen.

Specifieke risico's

Sinds de invoering van de Wmo-2015 zijn ten opzichte van de begroting voornamelijk voordelige financiële resultaten behaald op de individuele en collectieve taken. Aangezien de transitie nog niet geheel is afgerond en wij nog niet beschikken over alle informatie vormt de huidige geprognosticeerde bestedingsplanning wel een risico. Daarnaast is de Wmo aan wijzigingen van de wet- en regelgeving onderhevig. Door deze ontwikkelingen en de opheffing van de Wmo zullen de gehanteerde uitgangspunten in werkelijkheid de komende jaren afwijken van de prognose. Dit kan zowel in een positief dan wel in een negatief financieel resultaat t.o.v. de begroting resulteren.

Daarnaast spelen binnen de WMO de volgende ontwikkelingen:

- Invoeren van een abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen. De verwachte financiële consequenties zijn als apart risico verder uitgewerkt.

- In de meerjarenbegroting zijn toekomstige prijsstijgingen en –indexaties niet meegenomen. Deze vloeien voort uit contractuele afspraken en toepassing AMvB (vaststellen reëel prijs) jaarlijks herzien te worden. De financiële dekking hiervoor dient uit de algemene accessen die aan het gemeentefonds toegevoegd worden te komen.
- Door de vergrijzing zal de vraag danwel de zwaarte (max. financieel risico HO 2,8 mln.) van Wmo-maatwerkvoorzieningen toenemen.
- Een van de hoofdpunten van de Wmo en dus ook van ons beleidskader is extramuralisering, dat mensen zo veel als mogelijk, zelfstandig, thuis blijven wonen. Om dit mogelijk te maken zijn investeringen in de sociale basisinfrastructuur nodig en zal meer aandacht aan preventie moeten worden geven. Hieruit voortvloeiend zal in de toekomst de vraag naar Wmo-voorzieningen toenemen.
- De commissie “Toekomst beschermd wonen” adviseert de functies beschermd wonen en maatschappelijke opvang verder te normaliseren. Concreet betekent dit minder opnames in een intramuraal setting en meer opvang en begeleiding in de wijk. Deze extramuralisering is nu al merkbaar en zal de komende jaren verder toenemen. Met ingang van 2020 vervalt de rol van de centrumgemeente en zijn alle gemeenten zelf verantwoordelijk voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Er vindt regionaal overleg plaats hoe hier mee om te gaan.
- Met de overgang van taken hoort ook de overgang van middelen daarvoor. Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt gewerkt aan een nieuw objectief verdeelmodel waarbij ook de huidige middelen voor begeleiding worden meegenomen. Elk verdeelmodel kent voordeel- en nadeelgemeenten, onduidelijk is nog tot welke categorie Capelle gaat behoren.
- Door doorstroom en uitstroom uit “Beschermd Wonen” zal er de komende jaren vraag gaan ontstaan naar andere woonvormen voor begeleid wonen. Het betreft hier de doelgroep die na herindicatie te licht wordt gevonden voor beschermd wonen maar (nog) niet zelfstandig met begeleiding kan gaan wonen. Hetzelfde geldt voor doorstroom en uitstroom uit de (verlengde) jeugdzorg waarbij zelfstandig wonen (met of zonder begeleiding) niet mogelijk is maar betrokkene te licht is voor een indicatie Beschermd wonen. In beide gevallen wordt hier nu binnen Capelle nog niet in voorzien.

Bandbreedte financiële gevolgen:

P.M.

Verloop

1^e moment van opname: Voorjaarsnota 2014
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Beheersingsmaatregelen

In voorgaande P&C-documenten zijn hiervoor bestemmingsreserves gevormd en verhoogd om mogelijke tijdelijke risico's op te vangen.

Verantwoordelijkheden

Ambtelijk: afdeling Samenleving en Publiekszaken
Bestuurlijk: wethouder Wilson

Communicatie

In de voorjaarsnota 2017 zijn de meest recente ontwikkelingen meegenomen. Er is nu geen aanleiding voor aanpassingen in de Voorjaarsnota 2018.

Bewaking

We rapporteren per P&C-document en blijven de ontwikkelingen volgen.

10. Uitspraak Centrale Raad van Beroep voor Huishoudelijke ondersteuning (Wmo)

Omschrijving risico

Wij lopen een financieel risico op huishoudelijke ondersteuning (HO) wanneer wij ons op basis van gerechtelijke uitspraken moeten houden aan de normtijden van het Centrum Indicatiestelling (CIZ), in plaats van aan onze eigen manier van resultaatgericht indiceren en financieren.

Specifieke risico's

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft op 18 mei 2016 uitspraak gedaan in een vier tal zaken over HO op grond van de Wmo. Kern van de uitspraken is dat toekenning van HO in resultaatgebieden een duidelijke maatstaf mist en zodoende in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel. In de uitspraak beval de rechter de betreffende gemeenten CIZ- normtijden als maatstaf te hanteren.

Capelle maakt ook gebruik van het resultaatgerichte indiceren en financieren. Na onderzoek naar aanleiding van bovengenoemde uitspraak, zijn wij van mening dat resultaatgericht indiceren in de Capelse vorm uitvoerbaar blijft, met als aanvullende maatregelen om in de beleidsregels en de toekenningbeschikking duidelijk te vermelden op welke concrete en- zorgvuldige wijze invulling wordt gegeven aan het bereiken van de resultaten HO. Met andere woorden: wat mag de geïndiceerde verwachten van een schoon en leefbaar huis? Hoewel wij het vertrouwen hebben dat wij met deze aanvullende maatregelen zorgvuldig invulling geven aan de uitspraak van de CRvB, blijft de mogelijkheid aanwezig dat Capelle op grond van een gerechtelijke uitspraak in een latere fase alsnog de CIZ-normtijden moet gaan hanteren.

Bandbreedte financiële gevolgen

Mocht Capelle genoodzaakt zijn resultaatgericht indiceren los te laten en de CIZ- normtijden alsnog in te voeren dan verwachten wij op grond van de kostenberekening 2014 (het laatste jaar waarin CIZ-normtijden gehanteerd zijn) voor 2017 en verder een extra budget van N 900 nodig te hebben. Wij stellen u derhalve voor dit als risico op te nemen.

De kans van voordoen beschouwen wij als laag (25%).

Beheersingsmaatregelen

Niet van toepassing

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2017.

Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Publiekszaken

Bestuurlijk: Wethouder Wilson

Bewaking en communicatie

Wij volgen de ontwikkelingen via jurisprudentie en informatie vanuit de VNG.

Ondernomen en mogelijke acties

Niet van toepassing.

11. Invoering abonnementstarief voor voorzieningen (Wmo)

Omschrijving risico

Door het invoeren van een abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen ontvangen wij minder eigen bijdragen en maken we extra kosten door de mogelijke toenemende vraag naar Wmo-maatwerkvoorzieningen. Daarnaast zal indien het opleggen en innen van de eigen bijdrage bij gemeentes ondergebracht wordt dit organisatorisch ingeregeld te worden.

Specifieke risico's

In het Regeerakkoord is opgenomen dat de huidige eigen bijdragesystematiek Wmo per 1 januari 2019 wordt vervangen door een abonnementstarief van € 17,50 per vier weken per huishouden. Hiermee komt de huidige grondslag, de feitelijk geleverde zorg, te vervallen. Deze maatregel dient te voorkomen van een stapeling van eigen betalingen voor mensen vanuit diverse regelingen. Veelal maakt deze groep mensen ook de verplichte eigen risico in de Zvw vol. Ook wordt de administratie minder complex en het wordt voor gemeenten eenvoudiger om vooraf aan de burger uit te leggen wat hij of zij aan bijdragen moet betalen.

Voor onze gemeente zal het invoeren van het abonnementstarief leiden tot een lagere opbrengst aan eigen bijdragen. Tevens zal door het verlagen van de drempel de vraag naar Wmo voorzieningen danwel de mate van verzilvering van de indicaties toenemen. De prikkel voor veel Capellenaren met

midden- en hogere inkomen om zelf ondersteuning te regelen en te organiseren valt grotendeels weg, de zo genoemde aanzuigende werking. Om in kaart te brengen of, en in welke mate, er sprake is van een (onbedoelde) aanzuigende werking als gevolg van het abonnementstarief die een gemeente zelf niet kan beïnvloeden komt er in 2019 een meerjarige monitor.

Door het hanteren van een abonnementstarief is de eigen bijdrage niet langer afhankelijk van gebruik, inkomen, vermogen en huishoudsamenstelling, en kunnen landelijk gezien de uitvoeringskosten en administratieve lasten fors omlaag. Met deze maatregel wordt het per 2019 ook voor gemeenten eenvoudiger en meer eenduidig en kan de inning op termijn door gemeenten zelf plaatsvinden. Hiermee kan de rol van het CAK komen te vervallen. Voor gemeenten vergt het organisatorisch inregelen van deze nieuwe taak nog de benodigde acties en is nog niet bekend of vanuit het rijk een financiële compensatie volgt.

Bandbreedte financiële gevolgen

Via de Algemene uitkering worden gemeentes voor 50% van het verwachte nadelige financiële effect gecompenseerd (bron: maartcirculaire 2018). Voor Capelle betekent dit ingaande 2019 een vergoeding van 555. Wat het werkelijke financiële effect zal zijn is gelet de openeinderegeling van de Wmo lastig in het schatten en gaan we er op de basis van de mededeling dat slecht 50% gecompenseerd wordt van uit dat de extra kosten circa 1.100 toenemen. Deze cijfers zijn verwerkt in de meerjarenbegroting.

Organisatorisch ingeregeld opleggen en innen eigen bijdrage – PM

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Publiekszaken

Bestuurlijk: Wethouder Wilson

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2017.

Beheersingsmaatregelen

Wij hebben hier geen invloed op, regel- en wetgeving.

Informatie en communicatie

Wij volgen de ontwikkelingen via circulaires en de informatie vanuit de VNG.

Bewaking

We rapporteren per P&C-document en blijven de ontwikkelingen volgen.

Ondernomen en mogelijke acties

Monitoring Wmo voorzieningen.

12. Risico's met betrekking 'openeinderegelingen' in het kader van Inkomensondersteunende regelingen. - nieuw

Omschrijving risico

Specifieke risico's

1) Inkomensondersteunende regelingen zijn succesvol bij hoog bereik en gebruik maar kunnen bij sterk toenemend gebruik zorgen voor oplopende kosten. Veel inkomensondersteunende maatregelen zoals de collectieve zorgverzekering en het Jeugd- en Cultuurfonds etc. zijn feitelijk succesvol wanneer het bereik en gebruik hoog is. Gezien de aard van de regelingen is uitsluiting van gebruik door Capellenaren niet mogelijk en niet gewenst is.

Bandbreedte financiële gevolgen

P.M.

Beheersingsmaatregelen

De te nemen maatregelen zijn afhankelijk monitoring van de budgetten. Dit leidt tot eventueel bijstelling van beleid of aanraming van het beschikbare budget.

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2018;
Geactualiseerd: N.V.T.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Samenleving
Bestuurlijk: Wethouder Westerdijk

Communicatie

Communicatie via reguliere P&C-cyclus

Bewaking

Budgetten worden gemonitord waarna bijstelling van beleid zou kunnen volgen of aanraming van het beschikbare budget.

C. Overige risico's

13. Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs

Omschrijving risico

Dit risico gaat over de mogelijke financiële consequenties van de nieuwbouw voor het Comenius College.

Specifieke risico's

U heeft in uw vergadering van 15 februari 2010 ingestemd met de notitie 'de ontwikkeling van twee unilocaties', waarin de nieuwbouw van het Comenius College is benoemd. Deze nieuwbouw valt uiteen in twee fases. De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan deze fase is vastgelegd in de beschikking van 17 december 2010 met kenmerk D41/182856. De eerste fase is inmiddels in gebruik genomen. De tweede fase zou volgens deze beschikking mogelijk in 2023 in gebruik worden genomen. Door vertegenwoordigers van het Comenius College is in 2017 aangegeven dat de school en het schoolbestuur voordelen zien in een latere in gebruik name van de tweede fase. Inmiddels wordt, zoals ook is vastgelegd in het door u in december 2017 vastgestelde Strategisch huisvestingsplan onderwijs 2018 (BBV met kenmerk 949628), uitgegaan van een oplevering van de tweede fase in 2025.

De beschikking van 2010 ging uit van een ruimtebehoefte, gebaseerd op 1.341 leerlingen. Het aantal leerlingen is inmiddels echter gestegen naar 2.075 op de teldatum 1 oktober 2017 en zal volgens de meest recente prognose doorstijgen naar 2.091 leerlingen voor deze locatie op 1 oktober 2034, de laatste teldatum die in de prognose is opgenomen. Een dergelijke stijging van het aantal leerlingen ten opzichte van de oorspronkelijke beschikking leidt niet alleen tot de noodzaak van het realiseren van meer onderwijskundige vierkante meters, maar heeft ook tot gevolg dat er een vijfde 'gymvloer' gerealiseerd zal moeten worden. In 2010 werd nog uitgegaan van vier 'gymvloeren'. Naar aanleiding van de gegevens van 2010 werd ervan uitgegaan dat voor de tweede fase van het Comenius College circa 3.000 aan financiering nodig zou zijn voor de realisatie van de benodigde onderwijskundige vierkante meters (inclusief gymvoorziening, maar exclusief sloop, verhuizing en tijdelijke huisvesting).

Bij het verloop van de Reserve Grote investeringen was beoogd dat het saldo beschikbaar was om de tweede fase van het Comenius College af te ronden. Het 'Besluit Begroting en Verantwoording' schrijft voor dat te activeren kosten zowel de vervaardigingsprijs omvat, als de overige rechtstreeks aan de vervaardiging te relateren kosten. Om deze reden leidt de investering in nieuwbouw tweede fase Comenius College op de bestaande locatie altijd tot een structurele extra kapitaallast binnen de gemeentelijke begroting.

Gezien de meest recente prognoses bestaat het risico dat de financieringsbehoefte zal stijgen naar 12.500 (inclusief gymvoorziening, sloop, verhuizing en tijdelijke huisvesting), prijspeil 2018. Op 29 maart 2018 heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) geadviseerd om de normbedragen voor de nieuwbouw van scholen met ingang van 2019 eenmalig te indexeren met 40%. De gemeente Capelle heeft in het verleden het advies rondom aanpassing van de normbedragen door de VNG gevolgd. Over het advies van deze aanzienlijke stijging zal nog besloten moeten worden. In deze risicoparagraaf is rekening gehouden met deze stijging. In de Voorjaarsnota 2018 opgenomen liquiditeitsprognose aangaande de bekende en te verwachten investeringen voor na 2022 is de tweede fase Comenius College voor een bedrag van € 15,5 miljoen verwerkt. De te verwachten lasten voor de gymzaal of gymzalen die gerealiseerd zullen worden tijdens de bouw van de tweede fase van het Comenius College volgen naar verwachting bij de Voorjaarsnota 2020, bij vaststelling van het totale budget voor de tweede fase van het Comenius College.

Sloop van het oude deel van het gebouw van het Comenius College zal naar verwachting in 2022 plaatsvinden. De slooplasten passen binnen de in deze risicoparagraaf genoemde bedragen. Wij verwachten dat de lasten voor sloop verhuizing en tijdelijke huisvesting van het Comenius College te kunnen verwerken bij de Voorjaarsnota 2019.

Bandbreedte financiële gevolgen

Investeringsbehoefte 13.000 tot 17.500 (prijspeil 2019) met een afschrijvingslast (exclusief rente) van maximaal 438 structureel.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Samenleving (en andere afdelingen)
Bestuurlijk: Wethouder Van Sluis

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2017.

Vervolg: Najaarsnota 2016 (geactualiseerd), Jaarrekening 2016 (ongewijzigd), Voorjaarsnota 2017 (geactualiseerd), Begroting 2018 (ongewijzigd), Najaarsnota 2017 (ongewijzigd), Jaarrekening 2017 (geactualiseerd), VJN 2018 (geactualiseerd), Begroting 2019 (geactualiseerd)

Beheersingsmaatregelen

Prognoses zijn zo goed mogelijke voorspellingen voor de toekomst op basis van de meest recente aanwezige gegevens. Met name op schoolniveau kunnen in de loop der jaren wijzigingen in de prognoses plaats vinden en ook in de praktijk kan het leerlingenaantal afwijken van prognoses. Hierom laten wij prognoses gewoonlijk om de twee jaar actualiseren. De te verwachten lasten voor nieuwbouw en terug verhuizen verwerken wij uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2020. Wij zullen uiterlijk in 2021 de beslissing nemen over de definitieve grootte van de tweede fase van het Comenius College, op basis van de dan geldende prognoses. In aanloop hier naar toe zullen wij jaarlijks prognoses op laten stellen voor alle scholen in Capelle, naar aanleiding waarvan ook de financiële prognose voor de tweede fase van het Comenius College bijgesteld kan worden.

Informatie en communicatie

In de risicoparagraaf zal aandacht geschonken worden aan de te verwachten financiële financieringsbehoefte voor de tweede fase van het Comenius College.

Bewaking

Naar aanleiding van prognoses wordt jaarlijks het aantal te verwachten vierkante meters en de financieringsbehoefte in kaart gebracht.

14. Daling en stijging leerlingen onderwijshuisvesting

Omschrijving risico

Wij zijn over het algemeen geen eigenaar van schoolgebouwen, maar bezitten wel het zogenoemde 'economisch claimrecht'. Dit betekent dat het eigendom van een schoolgebouw naar de gemeente terugvloeit, zodra het onderwijs in dit gebouw stopt. Wanneer scholen voornemens zijn om op termijn te sluiten, brengt dit financiële en niet- financiële risico's met zich mee. Wanneer scholen daarentegen groeien, zal de gemeente zorg moeten dragen voor voldoende adequate onderwijshuisvesting en hebben scholen recht op een bedrag voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket. Dit brengt financiële risico's met zich mee.

Specifieke risico's

Het eigendom van schoolgebouwen kan bij verschillende partijen liggen, maar over het algemeen ligt het juridisch eigendom van een schoolgebouw bij het schoolbestuur. Ook in Capelle is dit het geval, uitzondering hierop betreft de scholen die gehuisvest zijn in het MFC Fascinatio. Bij het beëindigen van het gebruik van een schoolgebouw door een schoolbestuur wordt het eigendom van dit gebouw aan de gemeente 'om niet' overgedragen. Dit wordt ook wel het 'economisch claimrecht' van gemeenten genoemd.

Indien een schoolbestuur besluit om een onderwijslocatie te sluiten en het bijbehorende gebouw over te dragen aan de gemeente, dan is er sprake van een (onvermijdelijke) groei van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit kan soms mogelijkheden bieden; wellicht dat de locatie of het gebouw gebruikt kan worden voor herontwikkeling, dan wel dat er kunnen huurders gevonden worden. Echter, het brengt ook risico's met zich mee. Maatschappelijke risico's in de zin dat een school, die vaak een belangrijke rol in een buurt vervult, verdwijnt en het risico op leegstand van een pand. Ook financieel liggen er risico's. Als wij besluiten een gebouw te slopen, brengt dit kosten met zich mee. Indien wij wensen dat het gebouw in gebruik blijft zijn er -zolang er geen gebruiker/huurder bekend is- risico's aangaande onderhouds- en exploitatielasten. De kosten voor OZB en verzekeringen van

schoolgebouwen worden nu al betaald door de gemeente, voor deze financiële componenten is dan ook dekking binnen de huidige gemeentelijke begroting.

Wanneer scholen groeien, zal de gemeente zorg moeten dragen voor voldoende adequate onderwijshuisvesting, de kosten voor OZB en verzekeringen moeten betalen en hebben scholen recht op een bedrag voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket.

Bandbreedte financiële gevolgen

Niet te kwantificeren.

Beheersingsmaatregelen

Wij laten vanaf heden jaarlijks prognoses maken om de leerlingenontwikkeling te monitoren. Naar aanleiding daarvan maken wij een analyse over welke scholen wel en niet, binnen de huidige wet- en regelgeving, formeel als zelfstandige school (of nevenvestiging) kunnen blijven bestaan. Ook maken wij een analyse over welke scholen in de toekomst recht zouden kunnen krijgen op extra onderwijskundige ruimte en een financiële bijdrage aangaande eerste inrichting en onderwijsleerpakket. Hierover treden wij in overleg met de schoolbesturen.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2017

Vervolg: Begroting 2018 (ongewijzigd), Najaarsnota 2017 (ongewijzigd), Jaarrekening 2017 (ongewijzigd), VJN 2018 (geactualiseerd), Begroting 2019 (ongewijzigd)

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Samenleving en afdeling Facilitaire Diensten

Bestuurlijk: Wethouder Van Sluis en wethouder Van Veen

Communicatie

In de risicoparagraaf zal blijvend aandacht geschonken worden aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande de mogelijke opheffing van scholen, evenals aan de mogelijke financiële gevolgen van de stijging van het leerlingenaantal bij specifieke scholen.

Bewaking

Via het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (Onderwijsplatform) zullen wij met de schoolbesturen de ontwikkelingen bespreken aangaande de leerlingenaantallen en de toekomst van onderwijshuisvesting.

15. Gratis openbaar vervoer (OV) voor AOW'ers - vervalt

Dit betrof het risico voor het nieuwe contract met de RET en de daarmee samenhangende kortingsregeling. Het nieuwe contract is afgesloten en de kortingsregeling blijft van toepassing.

16. Commerciële contracten

Omschrijving risico

De exploitant van lichtmastreclame heeft de op basis van aanbesteding overeengekomen afdracht over 2017 niet voldaan. Herhaaldelijk is de exploitant aangemaand tot betaling over te gaan. Met de huisadvocaat is een dagvaarding en beslagrekest in voorbereiding om alsnog betaling af te dwingen.

Specifieke risico's

De overeenkomst voor de exploitatie van lichtmastreclame loopt tot 30 september 2021. De uitkomst van de dagvaarding en van het beslagrekest kan gevolgen hebben voor de afdracht over 2017 en over de volgende jaren 2018 tot en met 2021.

Bandbreedte financiële gevolgen

Het risico wat ontstaat bij het wegvallen van de afdracht voor lichtmastreclame is maximaal circa N 225. Een eventuele nieuwe aanbesteding voor lichtmastreclame zal dit verlies beperken. Daarbij zullen we onderzoeken of het mogelijk wegvallen van reclame inkomsten zoveel mogelijk kan worden

gecompenseerd door het toestaan van meerdere vormen van reclame uitingen. De kans van voordoen beschouwen wij als gemiddeld (50%).

Beheersingsmaatregelen

Met onze huisadvocaat is een dagvaarding en beslagrekest in voorbereiding.

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2019.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Stadsontwikkeling
Bestuurlijk: Wethouder Westerdijk

Communicatie

In de risicoparagraaf zal blijvend aandacht geschonken worden aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande de commerciële contracten.

Bewaking

N.v.t.

17. Nieuwbouw voortvloeiende uit Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Omschrijving risico

Dit risico gaat over de mogelijke prijsstijging in het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.

Specifieke risico's

Bij vaststelling van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) in december 2017 is door uw raad onder meer besloten (BBV 949628) over de kaders aangaande:

- ontwikkeling 1: nieuwbouw van de Eben Haëzerschool / Rehobothschool, inclusief gymzaal, op de huidige CSV-locatie;
- ontwikkeling 2: nieuwbouw van De Klim-Op locatie Bongerd en De Bouwsteen, inclusief gymzaal, en
- ontwikkeling 3: nieuwbouw aan de Meeuwensingel voor De Horizon, De Klim-Op en voor enkele lokalen van de Montessorischool. Eerder was door u al besloten over nieuwbouw van een gymzaal aan de Meeuwensingel.

Voor de weergegeven ontwikkelingen is door u reeds een investeringsbedrag beschikbaar gesteld van 17.660 (prijspeil 2018). Dit bedrag is gebaseerd op de VNG normbedragen 2018, aangevuld met een bedrag voor interne begeleidingskosten en een post onvoorzien. De VNG heeft geadviseerd om de normbedragen voor de nieuwbouw van scholen met ingang van 2019 eenmalig te indexeren met 40% ten opzichte van de normbedragen 2018. Zoals ook in de VJN 2018 aangegeven betekent een prijsstijging van 40 % naar 2019 een stijging van 7.064 naar in totaal 24.724. Wij hebben 2 externe marktdeskundigen gevraagd om een nadere analyse te geven aangaande de mogelijke kosten. Zij hebben aangegeven dat in de huidige markt voor de drie genoemde ontwikkelingen, inclusief interne begeleidingskosten, rekening gehouden dient te worden met een (realistisch) investeringsbedrag van tussen de 27.000 en 28.000, uitgaande van aanbestedingen in 2019 en realisatie in 2022.

Bij vaststelling van het SHO is door uw raad de intentie uitgesproken dat de voorziening aan de Meeuwensingel aanvullend ook één of meerdere andere (maatschappelijke) functies zal bevatten. Deze functies zijn financieel niet opgenomen in de hiervoor weergegeven bedragen. Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan om partijen voor kinderopvang, die een kostprijsdekkende huur kunnen betalen, of wellicht zelf kunnen investeren. Indien sprake is van niet commerciële functies die een maatschappelijke versterking beogen van de buurt (bijvoorbeeld een Kinderlab of een Huis van de Wijk), dan zal dit een aanvullende gemeentelijke investering met zich mee brengen. Voor een dergelijke voorziening is een oppervlakte van circa 300 m² realistisch, wat zou leiden tot een extra investeringsbedrag van 800 tot 900.

Bandbreedte financiële gevolgen

Aanvullende investeringsbehoefte van 7.000 tot 11.500 (prijspeil 2019) met een afschrijvingslast (exclusief rente) van maximaal 288 structureel vanaf 2023.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Afdeling Samenleving (en andere afdelingen)

Bestuurlijk: Wethouder Van Sluis

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2018.

Vervolg: Begroting 2019 (geactualiseerd)

Beheersingsmaatregelen

Eerst zal besluitvorming plaatsvinden door uw raad (vaststellen kaders), waarna vervolgens beschikkingen afgegeven zullen worden aan de desbetreffende schoolbesturen. De projecten zijn ingebed in een projectstructuur waar diverse kaders zoals 'inhoud' en 'financiën' zorgvuldig en realistisch op elkaar worden afgestemd.

Informatie en communicatie

Wij verwachten u aangaande de weergegeven ontwikkelingen 1, 2 en 3 bij de Najaarsnota 2018 een aanvullend voorstel te kunnen doen.

18. Bijstand statushouders – vervalt

Dit betrof het risico dat de kosten voor bijstand toenemen als het aantal statushouders toenemen. In de Voorjaarsnota 2018 gaven we aan dat het risico zal vervallen bij de (meerjarige) actualisatie bij de Najaarsnota 2018. De aantallen statushouders hebben zich gestabiliseerd en daarom is het risico komen te vervallen.